

Staatloosheid

Iemand is staatloos als hij of zij door geen enkel land wordt erkend als onderdaan, ofwel geen nationaliteit heeft. Staatloosheid komt bijvoorbeeld voor in de volgende gevallen:

- Personen wier nationaliteit in hun land van herkomst al is afgenomen, of die bij geboorte nooit een nationaliteit hebben verkregen.
- Personen die na het uiteenvallen van staten, en de daaropvolgende formatie van nieuwe staten (zoals bij de voormalige Sovjet Unie of Joegoslavië) geen nationaliteit hebben verkregen van één van de nieuw ontstane landen.
- Personen die om juridisch/technische redenen geen nationaliteit bezitten, bijvoorbeeld alleenstaande vrouwen die hun burgerschap niet aan hun kind(eren) kunnen overdragen, of kinderen wier geboorte nooit is geregistreerd.
- Personen die 'onuitzetbaar' of 'onverwijderbaar' zijn omdat hun land van herkomst niet meewerkt aan hun terugkeer, bijvoorbeeld door te weigeren een laissez-passer af te geven.

Het UNHCR rapport '[Staatloosheid In Nederland](#)' en het [vervolgrapport](#) door de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken gaan verder op het onderwerp in. Onderstaande profielen geven per categorie aan naar welke zaken van staatloze en/of onuitzetbare personen wij op zoek zijn, om zo door middel van strategisch procederen verbeterde wet- en regelgeving aan te sturen.

Profielen

Detentie (overlap tussen profielen mogelijk)

Profiel 1: Personen die in detentie / VBL / GOL worden geplaatst zonder helder zicht op uitzetting, bijv. omdat het vermeende land van herkomst geen medewerking verleent en/of de betrokkene niet als burger erkent.

Voorbeeld: Eritreërs uit Ethiopië, Bidoon uit Koeweit, Biharis uit Bangladesh, Rohingya uit Myanmar, Banyarwanda uit de Democratische Republiek Congo, Koerden uit Syrië, Libanon en soms Irak, Palestijnen

Profiel 2: Staatloze personen die in detentie terecht komen omdat ze niet zouden hebben meegewerkt aan hun terugkeer, ook al ontbreekt een reëel zicht op uitzetting.

Voorbeeld: Een familie van etnisch Armeense afkomst, maar opgegroeid in Azerbeidzjan waarbij gesteld wordt dat zij terug kunnen keren naar Armenië. Ondanks herhaaldelijke pogingen weigert de Armeense ambassade hen documenten te geven, en DT&V besluit toch de familie in detentie te plaatsen.

Profiel 3: Personen bij wie staatloosheid is vastgesteld, maar waarbij het verkrijgen van een identiteitsdocument wordt verhinderd door het ontbreken van de procedure om dit document in de praktijk uit te geven.

Voorbeeld: Een staatloze die zich niet kan identificeren wordt aangehouden en belandt in detentie. Tegen de tijd dat is vastgesteld dat er geen zicht is op uitzetting heeft persoon enkele dagen of weken in detentie moeten verblijven.

Status bepaling

Profiel 1: Personen aan wie een nationaliteit eenzijdig wordt toegekend zonder dat het land van herkomst hen accepteert als onderdaan of dat de gestelde staatloosheid van persoon is beoordeeld.

Voorbeeld: Een Palestijn aan wie de Libanese nationaliteit wordt toegekend omdat hij of zij aanzienlijke tijd in Libanon heeft verbleven en er verondersteld wordt dat hij de Libanese nationaliteit kan verkrijgen of zelfs al heeft. Of iemand geboren in voormalig Sovjet Unie van wie verondersteld wordt dat hij/zij de Russische nationaliteit heeft.

Profiel 2: Personen die geregistreerd staan in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP) als "nationaliteit onbekend", maar niet aan de bewijslast kunnen voldoen om deze registratie te wijzigen.

Voorbeeld: Een staatloze Koerd die nooit documenten in bezit heeft gehad, en niet kan bewijzen met behulp van documentatie dat hij staatloos is.

Profiel 3: Staatloze personen die zich niet in de BRP kunnen inschrijven vanwege het ontbreken van legaal verblijf.

Voorbeeld: Een uitgeprocedeerde Palestijn bij wie staatloosheid is vastgesteld, maar omdat deze vaststelling niet tot legaal verblijf leidt en de buitenschuld procedure kansloos is, is het onmogelijk om zich als staatloos in te schrijven. Nu er geen vaststellingsprocedure tot staatloosheid is, is de Brp-registratie thans de enige erkenning van overheidswege van iemands staatloosheid.

Staatloze kinderen

Profiel 1: kind met registratie 'nationaliteit onbekend', met verblijfsvergunning.

Voorbeeld: kinderen die een pleegmoeder hebben. Moeder is overleden na de geboorte, vader is spoorloos. Nu om de 5 jaar een verblijfsvergunning. Straks problemen met reizen naar buitenland en andere problemen die staatlozen ervaren. Hier een artikel over hen (en de zaak): <http://www.dichtbij.nl/almere/regionaal-nieuws/artikel/4259427/radeloze-pleegmoeder-naar-raad-van-state.aspx>

Profiel 2: kind met registratie 'nationaliteit onbekend', zonder verblijfsvergunning.

Voorbeeld: De zaak van Denny, waar de Raad van State in mei 2014 over oordeelde: <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/zoeken-in-uitspraken/tekst-uitspraak.html?id=79205>. Jongetje in Nederland geboren, kan noch Chinees worden (moeder heeft geen documenten, ambassade werkt niet mee) noch Nederlands. Krijgt mede geen verblijfsvergunning omdat hij geen nationaliteit heeft.

Profiel 3: kind met registratie 'staatloos', met verblijfsvergunning.

Zullen er niet veel van zijn. Lopen tegen dezelfde problemen aan als profiel 1, maar zouden, zolang ze in NL geboren zijn, wel van optieregeling gebruik moeten kunnen maken.

Profiel 4: kind met registratie 'staatloos', zonder verblijfsvergunning.

Zelfde problemen als kinderen van profiel 2. enige verschil is dat deze kinderen, zolang ze in NL geboren zijn, op basis van de uitspraak van de rechtbank Zwolle van 2010, wel in aanmerking zouden moeten komen voor de optieregeling.

Profiel 5: kinderen met of zonder verblijfsstatus met de verkeerde registratie van een land. Kinderen die bijvoorbeeld uit Sierra Leone komen en als Nigerianen aangemerkt worden. Grootste risico is dan uitzetting naar dat land met alle gevolgen van dien of juist de onmogelijkheid van uitzetting naar dat land met alle gevolgen van dien.